

Výuka

Následující celek je určený pro vyučovací hodiny v sedmých třídách. Téma "Zlatá stezka" je možno probírat v rámci období středověku, kde se v Německu dá zařadit do tématických okruhů "Setkávání národů, náboženství a kultur", "Život ve městě: Význam trhu, meziměstský obchod", "Město, např. samospráva, sociální péče, obchod" (německé osnovy pro střední školy a gymnázia) a na české straně do tématických okruhů "Struktura středověké společnosti, role jednotlivých společenských vrstev" a "Rozvoj řemesel a obchodního ruchu, urbanizace" (český rámcový vzdělávací program pro základní přápadně gymnaziální vzdělávání).

V případě potřeby je možné celek časově rozšířit na několik vyučovacích hodin. Naše stránka www.ceskobavorskydejepis.cz pro Vás má být podnětem. Může Vám sloužit jako základ, ale samozřejmě se můžete rozhodnout pro využití pouze jednotlivých materiálů. Prameny použité v tomto návrhu na přípravu vyučovací hodiny najdete v lepší kvalitě na našich stránkách, jsou použitelné ale i v černobílé verzi.

Návrh hodinové přípravy k tématu Zlatá stezka

Cíl	Obsah	Materiály
Umět srovnat význam soli ve středověku a dnes	Vysoká hodnota soli v příslovích: brainstorming – přísloví a spojení týkající se soli Rozhovor s žáky – k čemu byla používána sůl ve středověku a k čemu dnes	M1 „Seznam přísloví“ M2 „Význam soli“ (informační text pro učitele)
S pomocí map umět popsat obchod na Zlaté stezce, jaké trasy se používaly, jaké zboží se převáželo	Žák případně ukáže na mapě místo svého bydliště nebo nějaké větší město poblíž Rozhovor s žáky – jak, kdy a s čím se obchodovalo na Zlaté stezce Žáci si samostatně zapisují poznámky do pracovní tabulky M4a	M3 „Mapy“ M4 „Dějiny Zlaté stezky“ (informační text pro učitele) M4a „Pracovní tabulka: Zlatá stezka“
Na základě pramenů žáci poznají a budou umět popsat každodenní život na Zlaté stezce	Práce ve skupinách s následnou prezentací výsledků k těmto tématům: a) transport soli z Alp do Pasova b) transport soli z Pasova do Čech c) nebezpečí na Zlaté stezce ostatní žáci si dělají poznámky do pracovní tabulky M4a	M5 „Na lodi do Pasova“ M6 „Na koni do Čech“ M7 „Nebezpečí na Zlaté stezce“ M4a „Pracovní tabulka: Zlatá stezka“
Formou hry zopakovat nově nabyté poznatky	Hra: Vždy jeden žák položí jednu otázku z M8. Tazatel zná odpovědi a může je srovnávat s tím, jak odpovídají ostatní. Kdo odpoví správně, pokládá další otázku.	M8 „Solná hra“ Otázky a odpovědi
Domácí úkol, který může zároveň posloužit jako opakování v následující hodině	Domácí úkol jako alternativa ke hře: Vymysli pro své spolužáky tři otázky ke Zlaté stezce	

M1

Přísloví:

Sůl nad zlato

Paráda musí bejt, kdyby na sůl nebylo.

Život bez dětí, jídlo bez soli.

Chléb a sůl zdobí stůl.

Chléb - sůl jez, a pravdu řež.

Bez soli, bez chleba, špatná beseda.

Chléb se solí, s dobrou volí.

Hubička bez vousů je jako vajíčko bez soli.

Německá přísloví:

osolené ceny

vtírat sůl do rány

Život bez dětí je jako jídlo bez soli

Přátelství je solí života.

sůl v polévce (zlatý hřeb)

Když není v domě sůl, není tam to nejlepší koření.

Přísloví je solí mluvy. Přísloví je ozdobou mluvy.

Nezabíjej víc, než můžeš osolit.

Rybě je soli zapotřebí.

Maso bez soli a dům bez muže dlouho nevydrží.

M2

Informační text pro učitele: Význam soli

Každý z nás potřebuje denně minimálně 5-6 gramů soli pro udržení rovnováhy vody v těle, kterou ztrácíme např. při pocení. Ve středověku spotřebovali lidé soli cca. třikrát tolik jako my dnes.

Sůl se používá ke konzervaci potravin. Ve středověku bylo toto využití životně důležité, protože nebylo možné potraviny zmrazovat a počet obyvatelstva se zvyšoval. Cca. 50-60% spotřeby soli připadalo ve středověku na konzervaci.

Dnes se naproti tomu využije pouze 9% soli v potravinářství, skoro 70% v chemickém průmyslu a zbytek na zledovatělé silnice. Další způsoby využití jsou vydělávání kůží, výroba kovů, vaření piva, výroba papíru a barev, produkce skleněného a keramického zboží.

Díky světovým mořím je dnes všude na světě k dispozici dostatek soli. Skoro všechny země jsou soběstačně zásobené. Dříve se ale musela sůl převážet na dlouhých cestách a draze se kupovat nebo měnit, aby se k ní dostali všichni. Sůl byla prvním masově vyráběným produktem, který byl ovlivňován obchodem a zároveň platil po staletí za nedostatkové zboží - a byl tím pádem nástrojem moci v rukou vládců a politiků.

Na obchodu se solí a z celních poplatků a privilegií spojených s tímto obchodem bohatla města, nebo byla díky obchodu s "bílým zlatem" zakládána. Sůl byla prvkem státní hospodářské politiky až do novověku. Ještě v roce 1930 podnikl Mahatma Gandhi pochod k moři, aby získal sůl, na jejíž produkci si dělali nárok angličtí kolonizátoři.

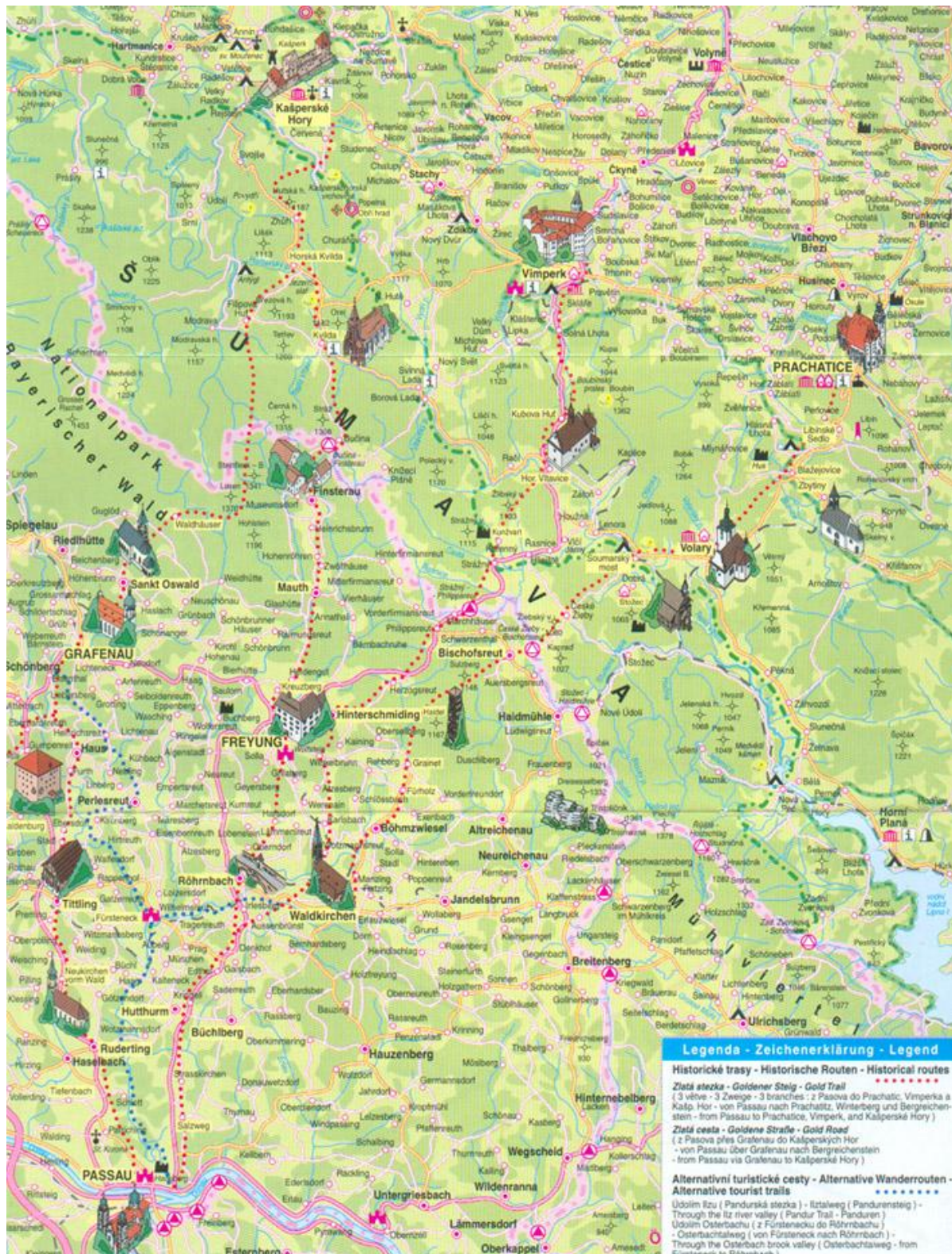
Sůl měla hluboké kořeny v myšlení lidí, proto byla také vhodným objektem duchovního a metaforického myšlení. Sůl byla svatá. Chlebem a solí se uctívali hosté. Hospodyně, která rozsype sůl, prý musí čekat před nebeskou bránou tolik let, kolik zrníček soli rozsypala. Převrhnutá slánka znamenala hádku. Sůl byla ale také vhodným prostředkem na ochranu proti čarodejnicím a zlým duchům např. u novorozenců a rodiček.

M3

Mapy

Mapa povolených a zakázaných cest do Čech z konce 16. století. SOA Třeboň, Vrchní úřad Český Krumlov, mapa II D Nr. 1.

aktuální turistická mapa z brožury „Památky podél Zlaté stezky“ (Prachatice, 1999)

ČESKOBAVORSKÝ
DĚJEPIS

GESCHICHTSBAUSTEINE
BAYERN|BÖHMEN

Informační text pro učitele: Dějiny Zlaté stezky

Pod pojmem Zlatá stezka se nejčastěji rozumí systém cest, které v raném středověku spojovaly Pasov s Čechami. Na těchto cestách se nepřevážela pouze sůl a jiné zboží, ale vyměňovaly se zde také zkušenosti, myšlenky, kultura, v období válek tudy pochodovali i vojáci. Do neosídlených pohraničních lesů po těchto cestách proudili kolonisté, kteří zde zakládali osady a města a na dlouho tak ovlivnili podobu krajiny. Obchod na Zlaté stezce proměnil Šumavu v civilizovanou krajinu.

Název Zlatá stezka se prosadil až na počátku 16. století, do té doby se používaly i jiné názvy, například prachatická, česká nebo solná cesta. Přívlastek zlatá získala tato cesta díky velkým ziskům, které vznikaly z jejího provozu nebo tím, že tento provoz byl zajištěn řadou právních privilegií. Jiná teorie dává pojmenování zlatá do souvislosti s těžbou a s rýžováním zlata v nedalekých Kašperských Horách a na řekách Blanice, Otava a Volyňka.

Po Zlaté stezce se z Pasova do Čech převážela především sůl. V Českých zemích nebyly dostatečné zásoby soli, a proto se musela dovážet odjinud. Do Pasova se sůl dostávala z bohatých alpských ložisek v Solné komoře loděmi po řekách Salzach a Inn a z Pasova do Čech prostřednictvím nákladních koní, kterým se říkalo soumaři. Z Pasova se do Čech nedovážela ovšem pouze sůl, ale i jiné zboží, jako například výrobky ze štýrských hamrů (kosy, rádlá, radlice, zbraně, železo), med, olovo, benátské zboží (plátno, jemná sukna, papír, šafrán, sklo, zrcadla, bavlna, mýdlo, koření, jižní ovoce, olej, vína, slanečky). Opačným směrem, tedy z Čech do Pasova, se převáželo zejména obilí a výrobky z obilí (slad, pivo, prachatická pálenka), len, hrách, sýr, ryby, vejce, peří, dobytek, sádlo, máslo, lůj na svícení v dolech nebo sklo ze šumavských skláren.

Postupný úpadek obchodu na Zlaté stezce přišel s Třicetiletou válkou. Místo exotického zboží proudila do Čech po obchodních stezkách císařská vojska, soumaři a jejich koně byli využíváni pro vojenské účely. Cesta během války zpustla tak, že byla těžko schůdná i pro pěší.

17. století je navíc dobou, kdy Pasovu vznikla konkurence v obchodu se solí. Do Čech se totiž začala dovážet sůl bavorská a také rakouská. Definitivní tečku za solným obchodem na Zlaté stezce učinil patent císaře Josefa I. z roku 1706, který zakazoval dovoz jiné než rakouské soli do Čech.

Systém cest se během staletí vyvíjel. Vznikaly zkratky, odbočky, cesty pro pašeráky, ale základem tohoto spleťového systému byly vždy tři větve Zlaté stezky: Nejstarší **Prachatická (Dolní) stezka** z Pasova přes Waldkirchen a Volary do Prachatic, **vimperská (střední) stezka** z Pasova přes Freyung do Vimperka a nejmladší **kašperskohorská (horní) stezka** z Pasova přes Kvildu do Kašperských Hor.

Prachatická Zlatá stezka

Trasa: Passau – Ilzstadt – Grubweg – Salzweg – Leoprechting – Grossthanensteig – Salzgattern – Deching – Waldkirchen – Schiefweg –

ČESKO|BAVORSKÝ
DĚJEPIS

GESCHICHTSBAUSTEINE
BAYERN|BÖHMEN

Böhmzwiesel – Fürholz (mýto niederburského kláštera) – Grainet – Leopoldsreut –
Bischofsreut – Marchhäuser – České Žleby – Soumarský most – Volary – Cudrovice – hrad
Hus – Albrechtovice – Perlovice – Prachatice

Prachatická Zlatá stezka patří k nejstarším obchodním cestám, které spojovaly České země s okolním světem. Tato cesta byla využívána možná již v období pravěku, pro tuto teorii ale zatím neexistují dostatečné archeologické důkazy. Historické počátky cesty se datují do roku 1010, kdy římský císař Jindřich II. daroval pasovskému ženskému klášteru v Niedernburgu mýto z užívání cesty z Pasova k české hranici. Poplatky z užívání cesty od hranice do Prachatic připadly na základě darovací listiny českého krále Vratislava II. z roku 1088 vyšehradské kapitule se sídlem v Praze. Tyto dvě církevní instituce spravovaly cestu a obchod na ní po celý raný a vrcholný středověk.

Původně končili soumaři z Pasova svoji pouť v dnešních Starých Prachaticích, v důsledku rozmachu obchodu byly ale na počátku 14. století založeny nové Prachatice. 14. století je jedním ze dvou období, kdy obchod na Zlaté stezce dosáhl svého vrcholu. Rozkvět byl přerušen husitskými válkami, během kterých byly Prachatice dvakrát vypáleny a doprava na Zlaté stezce se stala nebezpečnou.

Jako druhé období rozkvětu obchodu na Zlaté stezce lze označit nadvládu Rožmberků v Prachaticích. Panství Prachatice a Volary přešlo do rukou Rožmberků v roce 1501 a za jejich vlády se Prachatice staly jedním z nejvýznamnějších českých měst. V této době procházelo Prachaticemi až 1200 koní týdně a soumarství bylo natolik výhodné, že mladí muži opouštěli pole a věnovali se výhradně této činnosti.

Na základě císařského patentu Josefa I. z 15. 10. 1706 byl ale zakázán dovoz jiné než rakouské soli do Čech, čímž Habsburkové získali monopol na tento výnosný obchod. Do Čech nadále proudila sůl z Gmundenu přes Linec a České Budějovice dále do Prahy. Trasa z Pasova do Prachatic ztratila na významu a obchod na ní postupně zcela zanikl.

Dnes je tato bývalá obchodní stezka značně zpustlá, dochovala se pouze v podobě místních silnic nebo lesních stezek, některé úseky už nelze s jistotou stanovit. Její zašlou slávu tak dnes připomínají už jen místní názvy.

Vimperská Zlatá stezka

Passau – Strasskirchen – Röhrnbach – Freyung – Strážný – Horní Vltavice – Solná Lhota (Salzweg) – Vimperk (jiný směr: Wotzmansreut – Winkelbrunn – Hinterschmieding – Strážný)

Poprvé je Vimperská (střední) Zlatá stezka v písemných pramenech zmiňována v roce 1312, ale pravděpodobně je mnohem starší. Krátce na to vznikly při této cestě i nové osady (např. Horní Vltavice – Obermoldau nebo Salzweg – Solná Lhota). Bezpečnost na této levé odbočce Zlaté stezky prachatické střežily celkem tři hrady: Na německé straně hrad Wolfstein, u kterého později vzniklo město Freyung, hrad Vimperk, založený v polovině 13. století a hrad Kunžvart (také Königswarte nebo Kungenslen) nedaleko dnešního hraničního přechodu Strážný.

Zřízení této nové cesty znamenalo vznik konkurence pro Prachatice, které se po celé 14. století snažily, aby obchod na vimperské stezce nenabyl velkého významu. V 16. století tvořil vimperský solný obchod asi 2/5 obchodu

prachatického. Úpadek obchodu na vimperské Zlaté stezce přišel s tím, jak byla do Čech od poloviny 16. století postupně zaváděna sůl habsburská a dovoz pasovské a bavorské soli byl nakonec zakázán úplně.

Vimperskou Zlatou stezku překryla císařská silnice, která vznikla na základě silničního patentu Marie Terezie z roku 1756. Tato trasa se s malými změnami používá dodnes jako hlavní spojení Bavorska se středními Čechami.

Kašperskohorská Zlatá stezka

Passau – Grafenau – St. Oswald – Waldhäuser – východní svah hory Lužný- Filipova Huť – Horská Kvilda – Kozí Hřbety – Kašperské Hory

Existence nejmladší z větví Zlaté stezky je spojena se jménem císaře Karla IV., neboť vznikla právě na jeho popud v roce 1356. Vytyčením a založením této dlážděné cesty určené pro vozy (byla široká 2,5 m) z Kašperských Hor do Pasova byl pověřen královský úředník Heinzlin von Bader. Karel IV. založil i hrad Kašperk, který měl sloužit na ochranu zemské hranice, místních zlatých dolů a také Zlaté stezky. Stejně tak při cestě založil i klášter St. Oswald a město Grafenau.

17. století pak pro kašperskohorskou větev Zlaté stezky stejně jako i pro ostatní větve, znamenalo postupný úpadek a nakonec i zánik.

M4a

Zlatá stezka (Odpovědi)

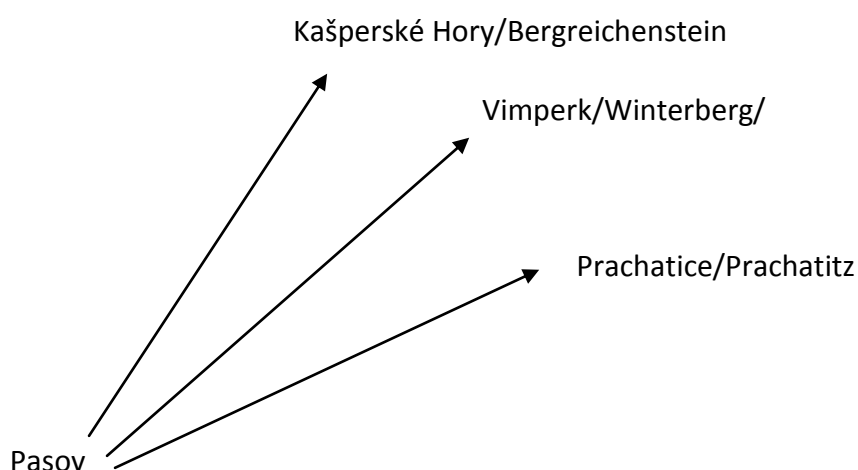
Co se převáželo?

Směrem do Čech: __sůl, zbraně, železo, med, olovo, benátské zboží__

Směrem do Pasova: __ječmen, pivo, výrobky z obilí, sklo__

Co ještě se po obchodních cestách šířilo? __zkušenosti, myšlenky, kultura, osadníci, vojáci__

Jaké vedlejší větve Zlaté stezky existovaly?

Data:

1010 __první písemná zmínka o Zlaté stezce__

14. Jh. __období rozmachu obchodu na Zlaté stezce__

16. Jh. __období rozmachu obchodu na Zlaté stezce__

1706 __zákaz dovozu pasovské soli do Čech__

Pracovní skupiny

Transport soli z Alp do Pasova

Odkud? Jak? Zaměstnání

__loděmi z Halleinu po řece Inn do Pasova, soumaři, loďníci, jezdci__

Transport soli z Pasova do Čech

Pojmy: soumar, prostice

soumar - označení pro nákladní koně, ale zároveň pro lidi, kteří se živili přepravou zboží na nákladních koních

prostice - sud, ve kterém se převážela sůl, cca 54 kg

Nebezpečí na Zlaté stezce

Co hrozilo na Zlaté stezce?

__špatné počasí, loupežná přepadení, divoká zvěř__

M4a

Zlatá stezka

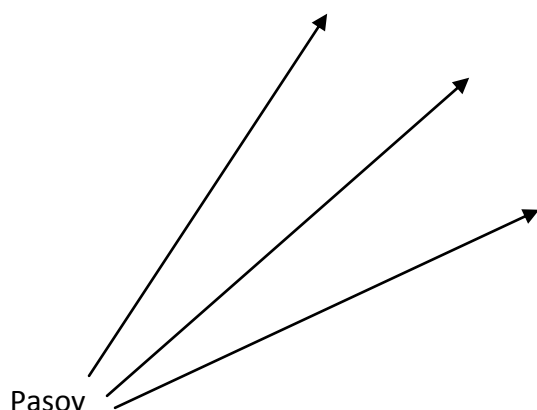
Co se převáželo?

Směrem do Čech: _____

Směrem do Pasova: _____

Co ještě se po obchodních cestách šířilo? _____

Jaké stezky existovaly?

Data:

1010 _____

14. Jh. _____

16. Jh. _____

1706 _____

Pracovní skupiny

Transport soli z Alp do Pasova

Odkud? Jak? Zaměstnání

Transport soli z Pasova do Čech

Pojmy: soumar, prostice

Nebezpečí na Zlaté stezce

Co hrozilo na Zlaté stezce?

M5

Na lodi do Pasova. Transport soli z Alp do Pasova

Díky mořským usazeninám jsou zásoby soli i jinde než ve světových mořích. Velké množství soli se nachází například v Tyrolech a v Bavorsku. Do Čech se sůl dopravovala nejčastěji z Halleinu v dnešním Rakousku. Od počátku 13. století to bylo výhradně z Halleinu. Každoročně odtud do Pasova odplouvalo 20 000 tun soli na 1500 lodích, to znamená průměrně 4 lodě denně. Obchodníci se solí na solném obchodu dobře vydělávali. 7 kilogramů soli stálo v Pasově v polovině 16. století 82 feniků (pro srovnání: 1 kilogram hovězího masa stál 8 feniků a řemeslník si za den vydělával kolem 14 feniků).

Do Pasova se sůl dopravovala ještě poměrně jednoduše po řece. V Pasově pak dodavatelé prodali sůl soumarům, kteří ji nechali převézt přes Dunaj do Ilzstadtu. Z Ilzstadtu do Čech pak mohl náklad soli pokračovat už jen na hřbetech koní nebo mezků. Ojediněle nosili sůl na svých zádech i lidé.

Lodníci, kteří se plavili na člunech a lodích, jezdci, kteří na koních táhli lodě proti proudu, loďaři, kteří lodě stavěli, nosiči, kteří vynášeli sůl z lodí do domů obchodníků se solí, to všechno byla důležitá zaměstnání spojená s transportem soli na lodích.

Výřez z perokresby „Prospekt eines kompletten kurpfälzisch-bayerischen Salzschiiffzuges“ 1777/1806, Oberhausmuseum Passau, Inv.-Nr. 33.

M5

Perokresba „Pohled na úplnou falcko-bavorskou lodní flotilu přepravující sůl“ 1777/1806:

Na obrázku je znázorněn transport soli bavorskou lodní flotilou, která se plavila v úseku mezi klášterem St. Nikola v Pasově a Řeznem (Stadtamhof). Na obrázku je tedy transport soli z Pasova do Bavorska a ne do Čech, ale toto vyobrazení působivě znázorňuje zaměstnání kolem solného říčního obchodu. Nosnost takového lodního konvoje byla 400 tun, z toho činilo 340 tun soli.

Je zde vyobrazeno 39 koní, 6 hlavních lodí a 8 člunů. Na obrázku je také vidět mnoho povolání kolem transportu soli na lodích: 28 jezdců, 8 čeledínů, 21 loďníků.

Ukázka textu z obrázku:

1 Kuchařský pacholek. Chodí většinou napřed a musí v každé obci nechat podepsat doklad o zaplacení mýta a ohlašovat náklad navíc, nosit kuchaři všechnu potřebnou drobnou zeleninu, využije se také při jiném poslíčkování.

2 Předjezdec. Jede na koni napřed. Veze v ruce dlouhou tyč, na které je vyznačeno, jakou hloubku potřebují za ním jedoucí lodě. Touto tyčí prozkoumává vodu, a když najde mělčinu nebo kameny, podá o tom zprávu předákovi, aby se těmto místům vyhnul a zvolil jinou jím nalezenou cestu. Z pevniny prohlíží lodní cestu, odstraňuje, co by mohlo mýlit a podle okolností komanduje jezdecké pacholky.

18 Předák. Komanduje celý konvoj a má co do činění se vším, co se týká povelu. Na ruce má měřák, se kterým čas od času prozkoumává hloubku vody.

Ukázky z přepisu textu na obrázku představují některá povolání. Najdi je a řekni svým spolužákům, co bylo jejich úkolem.

M6

Na koni do Čech. Transport soli z Pasova do Čech

Zlatá stezka byla jednou z prvních a nejdůležitějších obchodních cest ve střední Evropě. Byla zároveň velice strmá a špatně schůdná. Lidé s konmi po ní museli chodit v řadě za sebou, protože byla úzká a bahnitá. Proto také to označení „stezka“.

Přepravu zajišťovali soumaři, což je jednak označení pro nákladní koně, ale zároveň pro lidi, kteří se živili přepravou zboží na nákladních koních. Slovo soumar pochází ze staroněmeckého slova „Saum“, které označovalo náklad pro jednoho koně, což bylo přibližně 150 kilogramů. Přitom se muselo dávat pozor, aby byl kůň zatížen rovnoměrně. Z koňských podkovek nalezených na stezce se dá usuzovat, že se jednalo o střednětěžké koně, kteří byli dostatečně výkoní a vytrvalí.

Obrázek 1: Výřez z nejstarší mapy pasovských solných stezek 1520, BayHStA Mnichov

Obrázek 2: Fotografie z muzea Zlaté stezky ve Waldkirchenu

Sudům, ve kterých se náklad soli převážel se říkalo prostice (německy die Kufe). Do jedné prostice se vešlo přibližně 54 kilogramů soli.

Fotografie z muzea Zlaté stezky ve Waldkirchenu

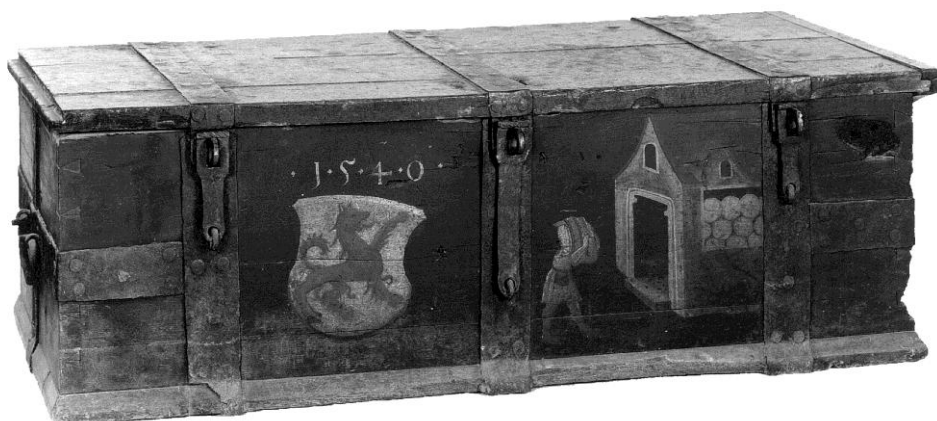
M6

Soumaři provozovali svoje povolání buď samostatně jako vedlejší výdělek vedle zemědělství, nebo se nechávali najímat do služeb obchodníků. Kvůli různým nebezpečím cestovali soumaři v karavanách, tedy více osob najednou. Denně přicházelo do Pasova v průměru 274 koní. Každý kůň nesl dvě prostice, tedy kolem sta kilogramů.

Z každého koně platili soumaři polatek, který měl sloužit na údržbu stezky. Po 25 až 30 kilometrech si museli soumaři odpočinout. Právě z tohoto důvodu bylo na cestě založeno i několik měst.

Solný obchod byl základem bohatství, které nashromáždil pasovský biskup z celních a daňových poplatků. Na solném obchodu zbohatlo i několik soumarů a provozovatelů dalších oborů neméně důležitých pro provoz na Zlaté stezce, jako bylo například pohostinství. Ve Volarech bylo na konci 16. století 13 hostinců a 4 kováři, kteří rovněž žili z obchodu na Zlaté stezce. V roce 1595 bylo v Pasově 74 hostinců, většina z nich v městské části Ilzstadt, odkud odcházeli koně s nákladem do Čech.

Salzstadellruhe, 1540 Oberhausmuseum Passau, Inv.Nr. 23
© Foto: Dionys Asenkerschbaumer, Kellberg

Pasovská městská pokladna na celní poplatky z obchodu se solí

Popište svým spolužákům, jak vypadala cesta soumarů z Pasova do Prachatic. Jak převáželi sůl. Ve kterých městech nocovali?

M7

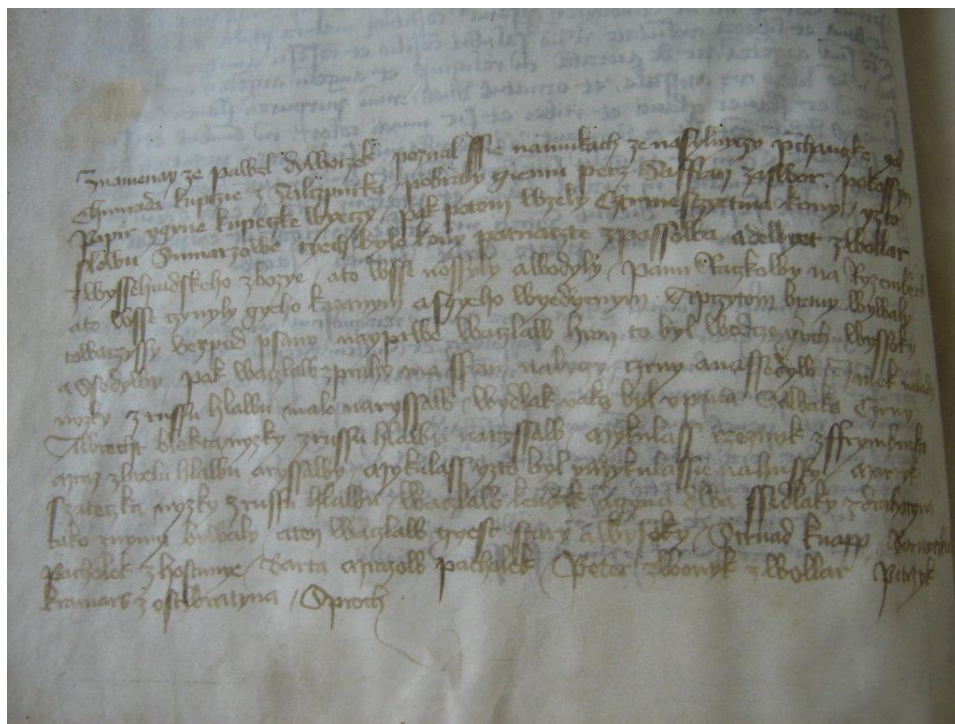
Nebezpečí na Zlaté stezce

Bezpečnost při přepravě zboží na Zlaté stezce byla vždy velkým problémem. Na obchodníky a soumary čekala řada nástrah, které jim mohly cestu značně znepříjemnit. Od nevypatitelného horského počasí, přes divokou zvěř, až po loupeživé bandy. Lesnatá krajina s nepřehlednými úseky poskytovala řadu možností k tomu, jak přepadnout karavanu soumarů a obchodníků a zmocnit se jejich drahocenného zboží. S rozmachem obchodu docházelo i k rozmachu loupežných přepadení. Na ochranu obchodních cest se proto stavěly strážné hrady a věže, například hrad Hus u Prachatic, hrad Vimperk nebo hrádek na Stožecké skále. Loupežná přepadení byla často i součástí boje o monopol na obchod se solí mezi jednotlivými městy. V neklidném období po husitských válkách se na hradě Hus usadil se svou loupeživou bandou Habart Lopata z Hrádku, který odtud přepadal soumary a obchodníky. Jeho řádění zamezila až spojenecká vojska měst Prachatic a Klatovy, která v roce 1441 hrad oblehla a vypálila.

Historický pramen:

O jednom loupežném přepadení na Zlaté stezce vypovídá například protokol z výsledku jednoho z členů loupeživé bandy, který je zaznamenán v prachatické městské knize z roku 1373.

Protokol z výsledku v prachatické městské knize z roku 1373, nedatovaný záznam pochází z doby okolo roku 1410, kdy páni z Janovic a na Riesenbergu a pasovské biskupství vedli spory.

SOKA Prachatic, Archiv města Prachatic, inv. č. 51, sign. II – 1, Městská pamětní kniha I. tzv. malá, list 4, spodní polovina.

ČESKO|BAVORSKÝ
DĚJEPIS

M7

„Znamenav že Pavel Divočák se poznal na mukách, že na silnici prachatické jal Konráda kupce ze Salzpurka a pobral jemu pepř, šafrán, zázvor, bokassin [italská látka], papír i jiné kupecké věci. Pak potom vzali 24 koni, ježto slovů sůmarcové, těch bylo koní 15 z Pasova a 9 z Volar z vyšehradského zboží. A to vše nosili a vodili panu Rackovi na Rýzmberk, a to vše činili s jeho kázáním a s jeho věděním. Při tom braní bývali tovaryši vespod psaní: Nejprve Václav Hron, to byl vůdce jich, vysoký a šedivý, pak Václav z Prahy, má šrám na líci, černý a našedivělý, mladý Janek, nízký s rusou hlavou málo naryšavělý, černý Vidlák, jaký byl u pana Čuvaka, Albrecht Blekta, nízký s rusou hlavou naryšavělý, Mikuláš, řezník z Frymburka, Mráz s bílou hlavou a ryšavý, Mikuláš, jižto byl u Mikuláše na Husi. Mařík Šatečka nízký s rusou hlavou, Václav Lendák a jiní dva sedláci z Drahotína také s nimi bývali, a ten Václav jest starý a vysoký, Strnad, zbrojnoš, Borníčkův pacholek z Hostumic, Bárta, Mrázův pacholek, Peter, zvoník z Volar, Petřík kramář z Ostvratína.“

Otázky k textu a k historickému prameni:

Jaká nebezpečí číhala na kupce a soumary na Zlaté stezce? Jaké hrady existovaly kolem Zlaté stezky na její ochranu?

Jakou událost popisuje tento protokol? Z jaké je doby a kde se dochoval? Jaké zboží převážel kupec zmiňovaný v protokolu a odkud byl? Odkud asi pocházelo jeho zboží?

M8

Odpovědi k „Solné hře“

Jak se jmenuje středověká solná obchodní cesta?	K čemu se používá sůl?	Co se dováželo z Čech do Pasova výměnou za sůl?	Kdo převážel sůl?
Zlatá stezka	vydělávání kůží, konzervování, dochucování pokrmů, výroba skla, keramiky, kovů, piva	Např. ječmen, pivo, obilí, sklo, prachatická pálenka, len, hrách, sýr, ryby, vejce, peří, dobytek, sádlo, máslo, lůj	lidé, soumaři, loďníci
nějaký překlad slova sůl	zaměstnání spojená s obchodem se solí	Jak se sůl převážela?	Kam se sůl vozila?
Salz (deutsch) salt (anglicky) sel (francouzsky)	soumaři, nosiči, sudaři, loďníci, jezdci	Např. v prosticích, na koních, na lodích	do Prachatic, do Vimperka, do Kašperských Hor

M8

Solná hra

Jak se jmenuje středověká solná obchodní cesta?	K čemu se používá sůl?	Co se dováželo z Čech do Pasova výměnou za sůl?	Kdo převážel sůl?
nějaký překlad slova sůl	zaměstnání spojená s obchodem se solí	Jak se sůl převážela?	Kam se sůl vozila?